

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 26 maja 2011 r.(*)

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Środowisko naturalne – Dyrektywa 92/43/EWG – Artykuł 6 ust. 3 – Specjalne obszary ochrony – Odpowiednia ocena oddziaływania planów lub przedsięwzięć mogących wpłynąć w istotny sposób na teren chroniony – Zwolnienie z procedury oceny planów lub przedsięwzięć podlegających systemowi zgłoszenia – Nieprawidłowa transpozycja

W sprawie C-538/09

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 21 grudnia 2009 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez D. Recchię oraz A. Marghelisa, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Belgii, reprezentowanemu przez T. Materne'a, działającego w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, M. Ilešič, E. Levits, M. Safjan (sprawozdawca) i M. Berger, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając procedurę pisemną,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Komisja Europejska wnosi w swej skardze do Trybunału o stwierdzenie, że Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206, s. 7, zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”), jako że nie wprowadziło w odniesieniu do pewnych rodzajów działalności wymogu odpowiedniego badania dotyczącego oddziaływania na środowisko naturalne, gdy te rodzaje działalności mogą mieć wpływ na tereny Natura 2000, oraz poddało pewne rodzaje działalności systemowi zgłoszenia.

Ramy prawne

Uregulowania Unii

2 Zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywa siedliskowa ma na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich, do którego stosuje się traktat FUE.

3 Artykuł 3 ust. 1 omawianej dyrektywy stanowi:

„Zostanie stworzona spójna europejska sieć ekologiczna specjalnych obszarów ochrony, pod nazwą »Natura 2000«. Ta sieć, złożona z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku I i siedliska gatunków wymienion[ych] w załączniku II, umożliwi zachowanie tych typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu lub, w stosownych przypadkach, ich odtworzenie.

[...]”.

4 Artykuł 4 wspomnianej dyrektywy reguluje postępowanie zmierzające do utworzenia sieci Natura 2000 oraz wyznaczanie przez państwa członkowskie specjalnych obszarów ochrony.

5 Artykuł 6 ust. 2 i 3 dyrektywy siedliskowej, który ustanawia środki ochronne dla rzeczonych obszarów, stanowi:

„2. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie w stosunku do celów niniejszej dyrektywy.

3. Każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu [które nie jest bezpośrednio związane z zagospodarowaniem terenu lub konieczne do jego zagospodarowania], ale które może na nie [na ów teren] w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. W świetle wniosków wynikających z tej oceny oraz bez uszczerbku dla przepisów ust. 4 właściwe władze krajowe wyrażają zgodę na ten plan lub przedsięwzięcie dopiero po upewnieniu się, że nie wpłynie on niekorzystnie na dany teren oraz, w stosownych przypadkach, po uzyskaniu opinii całego społeczeństwa”.

Uregulowania krajowe

6 Artykuł 28 ust. 2 loi du 12 juillet 1973 sur la conservation de la nature (ustawy z dnia 12 lipca 1973 r. o ochronie przyrody) (Moniteur belge z dnia 11 września 1973 r., s. 10306), zmienionej dekretem regionu Walonii z dnia 22 maja 2008 r. (Moniteur belge z dnia 17 czerwca 2008 r., s. 31074) (zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”), stanowi:

„Rząd wydaje ogólne zakazy mające zastosowanie na terenach Natura 2000 lub, stosownie do okoliczności, poza tymi terenami, a także przyjmuje wszelkie inne ogólne środki prewencyjne, jakie należy przedsięwziąć na terenach lub, stosownie do okoliczności, poza nimi, aby uniknąć pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i niepokojenia w istotny sposób populacji gatunków, dla których dany teren został wyznaczony”.

7 Artykuł 29 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody ma następujące brzmienie:

„Każdy wymagający pozwolenia plan lub każde wymagające pozwolenia przedsięwzięcie, które w świetle przepisów wykonawczych zarządzenia wyznaczającego teren Natura 2000 nie są bezpośrednio związane z zagospodarowaniem terenu lub konieczne do jego zagospodarowania, ale które mogą na ów teren w istotny sposób oddziaływać, oddzielnie lub wspólnie z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlegają ocenie wpływu przewidzianej w przepisach regulujących ocenę wpływu na środowisko w regionie Walonii w świetle celów ochrony danego terenu i zgodnie z zasadami określonymi przez rząd.

[...]

8 Artykuł 3 décret du 11 mars 1999 relatif au permis d'environnement (dekretu regionu Walonii z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie pozwolenia środowiskowego) (Moniteur belge z dnia 8 czerwca 1999 r., s. 21114) (zwanego dalej „dekretem z dnia 11 marca 1999 r.”), w wersji mającej zastosowanie do niniejszego sporu, stanowi:

„Urządzenia i rodzaje działalności zostają wyszczególnione w rubrykach i podzielone na trzy klasy (klasa 1, klasa 2 i klasa 3) stosownie do malejącego wpływu wywieranego przez nie na człowieka i środowisko naturalne oraz do możliwości opisanie ich przy zastosowaniu ogólnych, sektorowych lub całościowych warunków.

Klasa 3 obejmuje urządzenia i rodzaje działalności mające niewielki wpływ na człowieka i środowisko naturalne, w odniesieniu do których rząd określił warunki całościowe.

[...]

Rząd może określić kryteria pozwalające podmiotowi dokonującemu zgłoszenia na ustalenie, czy planowany zakład należący do klasy 3 może spełnić warunki całościowe. Jeśli nie ma to miejsca, planowany zakład przechodzi do klasy 2, a podmiot dokonujący zgłoszenia składa wniosek o wydanie pozwolenia środowiskowego w klasie 2. W tym wypadku rząd określa, jakie informacje należy załączyć do wniosku o wydanie pozwolenia środowiskowego”.

9 Artykuł 10 ust. 1 dekretu z dnia 11 marca 1999 r. stanowi:

„Nikt nie może prowadzić bez pozwolenia środowiskowego zakładu należącego do klasy 1 lub do klasy 2.

[...]”.

10 Artykuł 11 ust. 1 omawianego dekretu ma następujące brzmienie:

„Nikt nie może prowadzić zakładu należącego do klasy 3 bez dokonania uprzedniego zgłoszenia.

[...]”.

11 Artykuł 13 rzeczzonego dekretu stanowi:

„Kolegium gminne w gminie, na obszarze której położony jest planowany zakład, jest właściwe do rozpatrywania zgłoszeń i wniosków o wydanie pozwolenia środowiskowego.

[...]”.

12 Artykuł 2 ust. 1 arrêté du gouvernement wallon du 4 juillet 2002 arrêtant la liste des projets soumis à étude d’incidences et des installations et activités classées (zarządzenia rządu Walonii z dnia 4 lipca 2002 r. ustalającego listę przedsięwzięć podlegających badaniu oddziaływania oraz podzielonych na klasy urządzeń i rodzajów działalności) (Moniteur belge z dnia 21 września 2002 r., s. 42502) (zwanego dalej „zarządzeniem z dnia 4 lipca 2002 r.”), w wersji mającej zastosowanie do niniejszego sporu, stanowi:

„Przedsięwzięcia podlegające badaniu oddziaływania oraz podzielone na klasy urządzenia i rodzaje działalności są wpisane na listę, która znajduje się w załączniku I do niniejszego zarządzenia”.

13 Załącznik I do zarządzenia z dnia 4 lipca 2002 r. wymienia pewną liczbę przedsięwzięć, urządzeń lub rodzajów działalności, które nie podlegają badaniu oddziaływania na środowisko naturalne, w tym następujące przedsięwzięcia, urządzenia lub rodzaje działalności, do których Komisja nawiązuje konkretnie w swej skardze:

– wszelki budynek lub każda inna infrastruktura, które nie są objęte rubryką 01.20.01.01, zdolne do pomieszczenia od 4 do 500 zwierząt w ramach działalności hodowlanej lub tucznej w sektorze rolniczym w zakresie bydła w wieku 6 miesięcy lub starszego, objęte rubryką 01.20.01.02.01;

- składowanie luzem lub w silosach zbóż, ziaren i innych produktów przeznaczonych na paszę dla zwierząt, z wyłączeniem słomy i siana, o objętości przekraczającej 50 m³, objęte rubryką 01.49.01.01;

- urządzenia służące do dystrybucji węglowodorów płynnych, których temperatura zapłonu przekracza 55°C, jest niższa niż 100°C lub równa 100°C, dla pojazdów silnikowych w celach handlowych innych niż sprzedaż detaliczna, takich jak dystrybucja węglowodorów pozwalająca na zaopatrzenie w paliwo parku pojazdów podlegającego zarządowi własnemu lub na własny rachunek, obejmujące maksymalnie dwa pistolety paliwowe, o ile pojemność składu węglowodorów jest nie mniejsza niż 3000 litrów, ale nie przekracza 25 000 litrów, objęte rubryką 50.50.01, oraz

- indywidualna oczyszczalnia ścieków, która jest przeznaczona dla najwyżej 20 ekwiwalentów mieszkańców, objęta rubryką 90.11.

Okoliczności powstania sporu i postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

14 W 2006 r. Komisja otrzymała skargę na nieprawidłowe użytkowanie obory o charakterze przemysłowym położonej na obszarze gminy Philippeville w regionie Walonii (Belgia) na skraju terenu Natura 2000 nazwanego „Bassin de Fagnard de l’Eau blanche en aval de Mariembourg”, który został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony.

15 Skarżący wskazał w swej skardze do Komisji, że ów teren Natura 2000 doznał znacznego uszczerbku, który został spowodowany przez ścieki pochodzące ze wspomnianej obory, co zdaniem skarżącego zagrażało wielu gatunkom wymienionym w załączniku do dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 103, s. 1) i w załączniku do dyrektywy siedliskowej.

16 Pismem z dnia 23 sierpnia 2006 r. Komisja wezwała Królestwo Belgii do przekazania jej uwag w przedmiocie przestrzegania wymogów określonych w art. 6 ust. 2 dyrektywy siedliskowej.

17 W świetle odpowiedzi przekazanej przez Królestwo Belgii Komisja uznała, że w rzeczywistości prawodawstwo belgijskie nie było zgodne z wymogami ustalonymi w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej, ponieważ nie przewidywało wymogu oceny oddziaływania na środowisko naturalne i przewidywało system zgłoszenia w odniesieniu do pewnych rodzajów działalności, gdy mogły one mieć wpływ na teren Natura 2000.

18 W dniu 23 marca 2007 r. Komisja wezwała Królestwo Belgii do przedstawienia swych uwag, a w dniu 6 maja 2008 r. wydała uzasadnioną opinię, wzywając rzeczone państwo członkowskie do przyjęcia niezbędnych środków celem zastosowania się do niej w terminie dwóch miesięcy od dnia jej doręczenia.

19 W dniu 11 lipca 2008 r. Królestwo Belgii odpowiedziało na wspomnianą uzasadnioną opinię, wskazując, że początkowo inkryminowane gospodarstwo rolne zostało już wyposażone w oczyszczalnię ścieków i nie dochodziło odtąd do żadnych emisji na wspomniany teren Natura 2000. Rzeczone państwo członkowskie dodało, że ustawa o ochronie przyrody zawiera od tej pory art. 28 ust. 2, którego treść została przytoczona w pkt 6 niniejszego wyroku, oraz że zarządzenie mające na celu wykonanie tego przepisu znajdowało się na etapie ostatecznego przyjęcia.

20 W wyniku „spotkania pakietowego”, które odbyło się w dniu 17 marca 2009 r. z udziałem Królestwa Belgii i Komisji, w dniu 5 maja 2009 r. wymienione państwo członkowskie uzupełniło swą odpowiedź na uzasadnioną opinię, przekazując informacje na temat przepisów ustawowych i wykonawczych wydanych przez region Walonii celem uniknięcia wszelkiego zagrożenia powstania szkody w środowisku naturalnym.

21 Uznawszy, że omawiane przepisy nie pozwalają na zapewnienie, iż ocena oddziaływania na teren chroniony, wymagana w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej, będzie miała charakter systematyczny, Komisja wniosła niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

22 Komisja podkreśla, że zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej władze krajowe mogą zezwolić na realizację planu lub przedsięwzięcia dopiero po dokonaniu oceny oddziaływania na środowisko naturalne, która powinna przedstawić w jasny sposób rzeczywisty lub potencjalny wpływ planu lub przedsięwzięcia na teren chroniony.

23 Komisja uważa, że jeśli kryteria wyłączenia pewnej kategorii planów lub przedsięwzięć nie wystarczą, by zagwarantować z całą pewnością, że dane plany lub przedsięwzięcia nie będą wywierały w istotny sposób szkodliwego wpływu na cały teren chroniony, taka ocena powinna być przeprowadzana systematycznie.

24 W niniejszym wypadku z art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody wynika, że plany lub przedsięwzięcia, które nie podlegają pozwoleniu środowiskowemu, a do których zaliczają się kategorie planów i przedsięwzięć podlegających zwykłemu zgłoszeniu do organów gminnych, nie wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko naturalne.

25 Jednakże owo zwolnienie z obowiązku przeprowadzenia takiej oceny w odniesieniu do planów i przedsięwzięć podlegających systemowi zgłoszenia nie opiera się na obiektywnym kryterium. Nie można bowiem wykluczyć tego, że rodzaje działalności znajdujące się poniżej progów ustalonych w zarządzeniu z dnia 4 lipca 2002 r. mają negatywny wpływ na dany teren.

26 Komisja wskazuje w tym względzie na rodzaje działalności i urządzenia wymienione w pkt 13 niniejszego wyroku i twierdzi, że hodowla 500 sztuk bydła może oddziaływać na dany teren z uwagi na emisje ścieków pochodzących z tej hodowli, nawet jeśli owe emisje nie mają wpływu na inny teren.

27 Komisja dodaje w replice, że jeśli chodzi o argument oparty na możliwości przejścia zakładów z 3 do 2 klasy, zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej właściwe władze krajowe są zobowiązane sprawdzić, w drodze odpowiedniego badania, czy plany i przedsięwzięcia nie wpłyną niekorzystnie na dany teren w całości, podczas gdy art. 3 akapit piąty dekretu z dnia 11 marca 1999 r. powierza to zadanie podmiotowi dokonującemu zgłoszenia. Ponadto ze wspomnianego art. 3 akapit piąty wynika, że przejście z 3 do 2 klasy związane jest z niemożliwością spełnienia warunków całościowych, a nie z ryzykiem, na jakie narażony jest teren Natura 2000.

28 Poza tym ogólne zakazy przewidziane w art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody podlegają art. 6 ust. 2 dyrektywy siedliskowej, który nie dotyczy obowiązku dokonania oceny oddziaływania na teren w zakresie nowego przedsięwzięcia. W związku z tym wspomniany art. 28 ust. 2 nie wystarczy, by zapewnić transpozycję art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej.

29 Królestwo Belgii podnosi, że kontrole przeprowadzone przez jej służby nie wykazały żadnego negatywnego wpływu obory wskazanej w skardze do Komisji na teren Natura 2000 nazwany „Bassin de Fagnard de l’Eau blanche en aval de Mariembourg”.

30 Ogólnie rzecz biorąc, z art. 3 dekretu z dnia 11 marca 1999 r. wynika, że klasa 3 zakładów podlegająca systemowi zgłoszenia obejmuje z definicji urządzenia i rodzaje działalności mające niewielki wpływ na człowieka i środowisko naturalne.

31 Ponadto korzystanie z urządzenia lub prowadzenie działalności należących do klasy 3 rodzi konieczność przestrzegania przepisów kodeksu ochrony środowiska, jak również spełnienia całościowych warunków określonych dla sektora działalności. Owe całościowe warunki zmierzają do ograniczenia wpływu na środowisko naturalne oraz do uniknięcia wyrządzenia szkód terenom Natura 2000.

32 Poza tym gdy region Walonii przystąpił do sporządzenia listy rodzajów działalności lub urządzeń podzielonych na klasy, zlecił on przygotowanie analizy dotyczącej rodzajów działalności mogących wywierać wpływ na środowisko naturalne, z uwzględnieniem kryteriów określonych w załączniku III do dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U. L 175, s. 40).

33 W celu uniknięcia wszelkiego zagrożenia szkodą dla środowiska naturalnego wynikającego z nieprzewidywalnej sytuacji dekret z dnia 11 marca 1999 r. stwarza też możliwość zmiany klasy przez zakład należący do klasy 3, jeśli nie jest on w stanie spełnić całościowych warunków mających do niego zastosowanie. Podmiot dokonujący zgłoszenia powinien wówczas złożyć wniosek o wydanie pozwolenia środowiskowego w klasie 2. W tym wypadku właściwy organ może – na podstawie informacji przekazanych we wniosku o wydanie pozwolenia – nałożyć obowiązek dokonania oceny oddziaływania zakładu na dany teren Natura 2000.

34 Artykuł 28 ustawy o ochronie przyrody stanowi ostatni element ochrony. Artykuł 28 ust. 1 przewiduje bowiem, że wszystkie podmioty prowadzące działalność obowiązują ogólny zakaz pogarszania stanu siedlisk przyrodniczych i niepokojenia gatunków, dla których wyznaczono tereny Natura 2000. Artykuł 28 ust. 2 pozwala zaś rządowi na objęcie środkami ogólnymi wszystkich rodzajów działalności mogących mieć wpływ na tereny Natura 2000. Ów przepis został wdrożony zarządzeniem rządu Walonii z dnia 23 października 2008 r. w sprawie ogólnych środków prewencyjnych mających zastosowanie do terenów Natura 2000 (Moniteur belge z dnia 27 listopada 2008 r., s. 62636), jak również zarządzeniem rządu Walonii z dnia 23 października 2008 r. określającym pewne zasady systemu prewencyjnego mającego zastosowanie do terenów Natura 2000 (Moniteur belge z dnia 27 listopada 2008 r., s. 62644).

35 Gdyby te dwa przepisy, które zapewniają skuteczną ochronę terenów Natura 2000, okazały się niewystarczające, rząd Walonii dysponuje zawsze możliwością przedsięwzięcia ogólnych środków ochrony mających zastosowanie poza terenami Natura 2000, uzupełniając środki dotyczące samych tych terenów.

36 Królestwo Belgii podkreśla w duplice, że jedynym ograniczeniem w stosowaniu art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej jest brak ewentualnego istotnego oddziaływania na specjalne

strefy ochrony. Władze belgijskie przyjęły takie podejście w art. 3 dekretu z dnia 11 marca 1999 r.

37 Jeśli chodzi o możliwość przejścia zakładów z 3 do 2 klasy, wykładnia zaprezentowana przez Komisję jest błędna, ponieważ podmiot dokonujący zgłoszenia powinien oprzeć się na kryteriach określonych przez rząd Walonii, by stwierdzić, czy dany zakład podlega raczej pozwoleniu środowiskowemu niż zgłoszeniu. Co się tyczy argumentu, że wspomniane przejście zależy od spełnienia warunków całościowych, Królestwo Belgii wyjaśnia, że z uwagi na uregulowania belgijskie należący do klasy 3 zakład spełniający warunki całościowe, które mają do niego zastosowanie, nie będzie miał wpływu na zdrowie ludzkie i na środowisko lub będzie na nie wpływał w niewielkim stopniu.

38 W związku z tym Królestwo Belgii dokonało prawidłowej transpozycji art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej, ustanawiając system odpowiedniej oceny skutków wszystkich rodzajów działalności mogących wpłynąć w negatywny sposób na teren chroniony.

Ocena Trybunału

39 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej uzależnia wymóg dokonania odpowiedniej oceny skutków planu lub przedsięwzięcia od przesłanki, że istnieje prawdopodobieństwo lub ryzyko, iż ów plan lub owo przedsięwzięcie będą oddziaływały na dany teren w istotny sposób. Z uwagi w szczególności na zasadę ostrożności ryzyko takie istnieje, gdy na podstawie obiektywnych danych nie można wykluczyć, że plan lub przedsięwzięcie będą oddziaływać na dany teren w istotny sposób (zob. wyroki: z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-127/02 Waddenvereniging i Vogelbeschermingsvereniging, Zb.Orz. s. I-7405, pkt 43, 44; z dnia 20 października 2005 r. w sprawie C-6/04 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, Zb.Orz. s. I-9017, pkt 54; z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie C-418/04 Komisja przeciwko Irlandii, Zb.Orz. s. I-10947, pkt 226).

40 Oceny tego ryzyka należy dokonać w szczególności w świetle charakterystycznych cech i specyficznych uwarunkowań środowiskowych terenu, którego dany plan lub dane przedsięwzięcie dotyczy (zob. ww. wyrok w sprawie Waddenvereniging i Vogelbeschermingsvereniging, pkt 49; a także wyrok z dnia 4 października 2007 r. w sprawie C-179/06 Komisja przeciwko Włochom, Zb.Orz. s. I-8131, pkt 35).

41 Ponadto przesłanka, od której uzależniona jest ocena oddziaływania planu lub przedsięwzięcia na dany teren i która w razie wątpliwości dotyczących braku istotnych skutków pociąga za sobą konieczność przeprowadzenia takiej oceny, nie pozwala na odstępianie od niej w przypadku pewnych kategorii przedsięwzięć na podstawie kryteriów, które nie gwarantują, że owe przedsięwzięcia nie będą mogły oddziaływać w istotny sposób

na tereny chronione (zob. podobnie wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-98/03 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-53, pkt 41).

42 Możliwość ogólnego zwolnienia pewnych rodzajów działalności na podstawie obowiązujących przepisów z obowiązku dokonania oceny oddziaływania na dany teren nie może bowiem zagwarantować, że te rodzaje działalności nie będą miały niekorzystnego wpływu na teren chroniony (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 43, 44; wyrok z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie C-241/08 Komisja przeciwko Francji, Zb.Orz. s. I-1697, pkt 31).

43 Tak więc art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej nie zezwala państwu członkowskiemu na wydanie przepisów krajowych, które zwalniałyby w sposób ogólny przedsięwzięcia inwestycyjne z obowiązku dokonania oceny oddziaływania na teren z uwagi na niewielką kwotę planowanych wydatków lub na specyficzne dziedziny działalności (zob. wyrok z dnia 6 kwietnia 2000 r. w sprawie C-256/98 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-2487, pkt 39).

44 Podobnie, zwalniając systematycznie z procedury oceny oddziaływania na teren programy i projekty prac, robót lub przedsięwzięcia inwestycyjne podlegające systemowi zgłoszenia, państwo członkowskie uchybia zobowiązaniom, które ciążyą na nim na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej (zob. podobnie ww. wyrok z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 62).

45 W konsekwencji z orzecznictwa Trybunału wynika, że zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej państwo członkowskie nie może zasadniczo zwolnić w sposób systematyczny i ogólny pewnych kategorii planów lub przedsięwzięć z obowiązku dokonania oceny ich wpływu na tereny Natura 2000 ze względu na rodzaj działalności lub poprzez wprowadzenie systemu zgłoszenia.

46 W świetle tych właśnie rozważań należy zbadać w niniejszej sprawie, czy przepisy wydane przez Królestwo Belgii są zgodne z art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej.

47 Należy zaznaczyć w tym względzie, iż art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody stanowi, że każdy wymagający pozwolenia plan lub każde wymagające pozwolenia przedsięwzięcie, które mogą oddziaływać w istotny sposób na teren Natura 2000, oddzielnie lub wspólnie z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlegają ocenie wpływu przewidzianej w przepisach regulujących ocenę wpływu na środowisko w regionie Walonii.

48 Jednocześnie dekret z dnia 11 marca 1999 r. stanowi, że rodzaje działalności i urządzenia należące do klasy 3 powinny być objęte wyłącznie uprzednim zgłoszeniem do kolegium gminnego w gminie, na której obszarze położony jest planowany zakład.

49 Na podstawie łącznej lektury tych przepisów Komisja dochodzi do wniosku, że rodzaje działalności i urządzenia należące do klasy 3 nie podlegają pozwoleniu, w związku z czym nie są objęte oceną ich oddziaływania na teren Natura 2000, czego Królestwo Belgii nie zakwestionowało.

50 Komisja nawiązuje w tym względzie do załącznika I do zarządzenia z dnia 4 lipca 2002 r., który określa, jakie przedsięwzięcia, urządzenia lub rodzaje działalności nie podlegają badaniu oddziaływania na środowisko; wśród nich znajdują się wymienione w pkt 13 niniejszego wyroku przedsięwzięcia, urządzenia lub rodzaje działalności należące do klasy 3.

51 W związku z tym Królestwo Belgii wprowadziło system zgłoszenia, który zwalnia w sposób ogólny pewne rodzaje działalności i urządzenia z obowiązku dokonania oceny ich oddziaływania na teren Natura 2000. Owo państwo członkowskie zakłada w ten sposób, że podlegające wspomnianemu systemowi zgłoszenia plany lub przedsięwzięcia nie wpływają w istotny sposób na teren chroniony.

52 W tych okolicznościach, jeśli państwo członkowskie wprowadza system zgłoszenia, który nie przewiduje oceny ryzyka w szczególności w świetle charakterystycznych cech i specyficznych uwarunkowań środowiskowych danego terenu, owo państwo członkowskie powinno wykazać, iż wydane przez nie przepisy pozwalają wykluczyć na podstawie obiektywnych danych, że jakiegokolwiek plan lub jakiegokolwiek przedsięwzięcie, podlegające wspomnianemu systemowi zgłoszenia, będą oddziaływać w znaczącym stopniu na teren Natura 2000, oddzielnie lub wspólnie z innymi planami lub przedsięwzięciami (zob. podobnie i analogicznie ww. wyrok z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 32).

53 Z art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej można bowiem wyprowadzić wniosek, że właściwe władze krajowe mogą zwolnić się z obowiązku dokonania oceny oddziaływania planu lub przedsięwzięcia, które nie są bezpośrednio związane z zagospodarowaniem terenu Natura 2000 lub konieczne do jego zagospodarowania wyłącznie, jeżeli na podstawie obiektywnych danych można wykluczyć, że ów plan lub owo przedsięwzięcie będą oddziaływać w znaczącym stopniu na rzeczony teren, oddzielnie lub wspólnie z innymi planami lub przedsięwzięciami (zob. podobnie ww. wyroki: w sprawie Waddenvereniging i Vogelbeschermingsvereniging, pkt 45; a także w sprawie Komisja przeciwko Irlandii, pkt 238).

54 Po pierwsze, Królestwo Belgii odsyła w tym względzie do art. 3 dekretu z dnia 11 marca 1999 r., zgodnie z którym system zgłoszenia dotyczy wyłącznie urządzeń i rodzajów działalności mających niewielki wpływ na człowieka i środowisko naturalne, w odniesieniu do których rząd określił warunki całościowe.

55 Należy jednak przypomnieć, że nawet przedsięwzięcie na niewielką skalę może oddziaływać w istotny sposób na środowisko naturalne, jeżeli owo przedsięwzięcie jest zlokalizowane w miejscu, w którym czynniki środowiskowe takie jak fauna i flora, gleba, woda, klimat lub dziedzictwo kulturowe są czułe na najmniejszą zmianę (zob. podobnie, jeśli chodzi o dyrektywę 85/337, wyrok z dnia 21 września 1999 r. w sprawie C-392/96 Komisja przeciwko Irlandii, Rec. s. I-5901, pkt 66).

56 Państwo członkowskie nie może więc przyjąć za pewnik tego, że kategorie planów lub przedsięwzięć, określone według rodzajów działalności i specyficznych urządzeń, będą z definicji wywierać niewielki wpływ na człowieka i na środowisko naturalne.

57 Po drugie, Królestwo Belgii wskazuje, że gdy region Walonii przystąpił do sporządzenia listy rodzajów działalności lub urządzeń podzielonych na klasy, zlecił on przygotowanie analizy dotyczącej rodzajów działalności mogących wywierać wpływ na środowisko naturalne, z uwzględnieniem kryteriów określonych w załączniku III do dyrektywy 85/337.

58 Należy jednak stwierdzić, że Królestwo Belgii nie przedstawiło tej analizy. Jak wskazuje Komisja, wbrew wymogom przewidzianym w art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej taka wstępna analiza w żadnym razie nie pozwala w szczególności przewidzieć zasadniczo ewentualnego wpływu planu lub przedsięwzięcia, oddzielnie lub wspólnie z innymi planami lub przedsięwzięciami, na dany teren.

59 Po trzecie, Królestwo Belgii podnosi, że zgodnie z dekretem z dnia 11 marca 1999 r., jeśli planowany zakład należący do klasy 3 nie może spełnić całościowych warunków mających do niego zastosowanie, przechodzi on do klasy 2. Właściwy organ może wówczas – na podstawie informacji przekazanych we wniosku o wydanie pozwolenia środowiskowego w klasie 2 przez podmiot dokonujący zgłoszenia – nałożyć obowiązek dokonania oceny oddziaływania planowanego zakładu na dany teren Natura 2000, z uwzględnieniem celów ochrony tego terenu.

60 Jednakże Królestwo Belgii nie przekazało ani przepisów stanowiących warunki całościowe dotyczące urządzeń i rodzajów działalności wskazanych przez Komisję, ani kryteriów pozwalających podmiotowi dokonującemu zgłoszenia na ustalenie, czy planowany zakład zaliczony do klasy 3 może spełnić rzecone warunki całościowe. Wspomniane

państwo członkowskie nie wyjaśnia też, w jaki sposób owe postanowienia pozwalają konkretnie zaradzić brakowi odpowiedniej oceny oddziaływania planów lub przedsięwzięć, które mogą wpłynąć w istotny sposób na teren chroniony.

61 Po czwarte, Królestwo Belgii wskazuje na przepisy wykonawcze do art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, które zapewniają w każdym razie skuteczną ochronę terenów Natura 2000 w regionie Walonii.

62 Niemniej jednak wspomniane państwo członkowskie poprzestaje na odesłaniu do dwóch zarządzeń rządu Walonii z dnia 23 października 2008 r., wymienionych w pkt 34 niniejszego wyroku, lecz nie bada ich treści ani nie wyjaśnia, dlaczego jego zdaniem owe zarządzenia są wystarczające, by zapewnić transpozycję art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej.

63 Po piąte, Królestwo Belgii wspomina też o obowiązku przestrzegania kodeksu ochrony środowiska, ale nie wskazuje konkretnie, w jaki sposób przepisy tego kodeksu, rozpatrywane w związku z warunkami całościowymi, mogłyby zapewnić ochronę środowiska naturalnego.

64 Z powyższego wynika, że Królestwo Belgii nie dostarczyło informacji pozwalających Trybunałowi na sprawdzenie, czy wydane przez nie przepisy są wystarczające, by wykluczyć na podstawie obiektywnych danych, że każdy plan lub każde przedsięwzięcie, podlegające systemowi zgłoszenia, oddziałują w istotny sposób na teren Natura 2000, oddzielnie lub wspólnie z innymi planami lub przedsięwzięciami.

65 W tych okolicznościach należy uznać, że skarga Komisji jest zasadna.

66 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, iż Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej, nie wprowadzając w odniesieniu do pewnych rodzajów działalności podlegających systemowi zgłoszenia wymogu odpowiedniego badania dotyczącego oddziaływania na środowisko naturalne, gdy owe rodzaje działalności mogą mieć wpływ na teren Natura 2000.

W przedmiocie kosztów

67 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Królestwa Belgii kosztami postępowania, a Królestwo Belgii przegrało sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy art. 6 ust. 3 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, nie wprowadzając w odniesieniu do pewnych rodzajów działalności podlegających systemowi zgłoszenia wymogu odpowiedniego badania dotyczącego oddziaływania na środowisko naturalne, gdy owe rodzaje działalności mogą mieć wpływ na teren Natura 2000.

2) Królestwo Belgii zostaje obciążone kosztami postępowania.

Podpisy

* Język postępowania: francuski.